

SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

- Sociálně patologické jevy - jsou to společensky nežádoucí a především společensky nebezpečné jevy.

<http://www.homeopatiecesky.cz/alkoholismus/>

<http://joingambling.com/35-louisiana-casino-information-gambling-guide>

SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY

- **Do této skupiny jevů se řadí**
- **závislosti** (tabakismus, alkoholismus, nealkoholové drogy, gambling, náboženský fanatismus, virtuální drogy a patologické hráčství)
- **jednání vůči sobě** (sebepoškození, sebevražedné pokusy)
- **jednání asociální** (vandalismus, útěky z domova, záškoláctví, agresivita a šikanování, rasismus , týrání dětí, pohlavní zneužívání, kriminalita...)

AGRESE

Agrese je většinou chápána jako jakákoliv forma chování, jehož cílem je záměrně někoho poškodit nebo mu ublížit.

- přináší navíc pocit vlastní moci, možnosti ovládat situaci
- Můžeme to vnímat jako prostředek k dosažení cílů

<http://www.abicko.cz/clanek/precti-si-priroda/8305/zivot>

<http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/41714/cesi-patrik-nejhorsim-ridicum-i-kdyz-si-mysli-opak.html>

AGRESIVITA

- Agresivita je pojímána v nejširším slova smyslu jako dispozice k agresivnímu chování.

<http://www.tridavkrizi.cz/priciny-problemu>

NÁSILÍ

Násilí je definováno jako záměrný pokus fyzicky někomu ublížit.

<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/103391-kazda-desata-studentka-zaziva-nasili-ve-vztahu.html>

DĚLENÍ AGRESE

- **Dle projevů** – verbální (nadávky, urážky, pomluvy, výsměch)
 - fyzická (fyzické násilí, napadání, týraní, šikana)
- **Dle intenzity** – bez vnějších projevů (probíhá pouze myšlenkově)
 - s vnějšími projevy (verbální agrese, fyzické napadání, šikana...)

PŘÍČINY AGRESE

○ Dědičnost

Každému člověku jsou dány větší či menší dispozice k tomu, aby se v daná situaci choval agresivně. Míra dispozic každého člověka je individuální. Velkou roli zde hraje domácí prostředí a výchova.

BIOLOGICKÉ PŘEDPOKLADY VZNIKU AGRESE

- Agresivní chování mohou ovlivňovat strukturální, ale také funkční změny mozku. Jedná se o odchylky buď geneticky dané, nebo příčna bývá často i důsledek onemocnění nebo úrazu.
- Vliv hormonů – muži mají vlivem hormonu testosteronu větší sklon k agresi než ženy.

PŘÍČINY AGRESE

- Mezi **příčiny a podmínky agrese** patří např. konflikty, stresy, nedostatek sebekontroly, žárlivost, závist, pocit křivdy, pocit nepochopení nebo nedostatečný pocit kladného přijetí, potřeba zvýšit si sebevědomí, porucha základní životní nálady, hlad, žízeň, únava či vyčerpání, nedostatečný pocit tělesné, duševní a sociální pohody

PORUCHY OSOBNOSTI VYVOLÁVAJÍCÍ AGRESI

- Mezi nejčastější typy poruch, které podmiňují problematické chování typu agrese patří zejména poruchy **afektivní** (poruchy nálad), **schizofrenní poruchy** (zkreslené vnímání reality).

<http://just-trust.blog.cz/rubrika/miscellaneous>

PORUCHY OSOBNOSTI VYVOLÁVAJÍCÍ AGRESY

- **Disociální porucha osobnosti** - uspokojování vlastních potřeb bez ohledu na jiné, trvalá nezodpovědnost a bezohlednost vůči společenským normám, pravidlům a závazkům, nezáměr o cíty druhých, neschopnost udržovat trvalé vztahy.

PORUCHY OSOBNOSTI VYVOLÁVAJÍCÍ AGRESI

- **Emočně nestabilní porucha osobnosti-** tendence k neuváženému jednání, nesnášenlivé chování, konfliktnost, výbuchy hněvu, zuřivost, zvláště při kritice

VLIV MÉDIÍ NA AGRESI

- Média mají moc ovlivňovat myšlení a jednání lidí.
- Agrese zhlédnutá v televizi může sloužit jako vzor, který je vhodný k napodobení.
- Malé dítě má malou schopnost rozlišit co je skutečné a co ne.
- Časté pozorování agresivního chování v televizi upevňuje v dítěti názor, že agrese je přípustná.

VLIV MÉDIÍ NA AGRESI

- Scény plné křiku, násilí a krve se dítěti vryjí do vědomí
- Když se dítě např. ve školním prostředí dostane do nějaké konfliktní situace řeší ji násilím (napodobuje svůj vzor z akčního filmu)

<http://lkavalkova.webnode.cz/news/ma-nasili-v-televizi-vliv-na-detskou-agresivitu-/>

<http://www.rodina.cz/c/lanek2844.htm>

AGRESE A POČÍTAČOVÉ HRY

- Počítač se v dnešní době stal neodmyslitelnou součástí našeho života
- Umožňuje rozvíjet logické myšlení, prostorovou představivost aj.

/

AGRESE A POČÍTAČOVÉ HRY

- V případě akčních her „stříleček“ kde je cílem hry postřílet nepřátele, zabít policisty apod.
- Může se stát, že se dítě identifikuje s agresorem a násilí bere jako společenskou normu.
- Agresi začne považovat za přirozený způsob chování

AGRESE A MÉDIA

- Je zřejmé, že násilí v televizi přispívá k růstu agrese jedince, vždy je však nutné počítat i s jinými faktory, které se u dané osoby na míře jeho agrese podílely – ať již je to rodina, širší společenské prostředí, či negativní zážitky, kterými takový jedinec prošel v průběhu svého vývoje.

NÁSLEDKY NÁSILÍ

- Násilí může mít **krátkodobé a dlouhodobé následky**.
- **Mezi krátkodobé** patří bolest, smutek, lítost, pláč, vztek, hněv, zloba, úzkost, strach, agrese. Tyto příznaky odezní za několik minut, hodin, dní v závislosti na intenzitě násilí, pomoci a podpoře jaké se jedinci dostalo. V závislosti na tom, jak jedinec vnímá konkrétní agresivní útok, jak se s ním umí vypořádat, na typu osoby, která se útoku dopustila, na skutečnosti, zda se jedná o agresi ojedinělou či opakovanou, na stupni intenzity agrese, se projeví **následky dlouhodobé**.

NÁSLEDKY NÁSILÍ

- **Dlouhodobé následky** násilí znamenají poškození sociálního zdraví, významně zhoršují prožívání sociálních situací a bez odborné pomoci provází jedince ohrožené násilím celý život. Zůstává nezpracované trauma, které může kdykoliv pod vlivem stresu vyplout na povrch a vést k nekontrolovanému chování, výbuchu hněvu apod. Mezi typické příznaky počítáme obranné reakce, somatické potíže, ztíženou úspěšnost ve škole, v práci, při navazování kamarádských a partnerských vztahů, sociální izolaci a deprese.

NÁSLEDKY NÁSILÍ

- Sociální nemoci, se kterými se u obětí krutého násilí často setkáváme, zahrnují: vyhýbavé chování, zvýšenou konzumaci alkoholu a drog, šikanování, agresivní chování, časně zahájení sexuálního života a promiskuita, delikventní chování

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

- **Psychoterapie** – využívají se poznatky a principy z psychologie, může být individuální nebo skupinová
- Zvládání agrese pomocí hry
- Relaxační techniky
- <http://psychologie.cz/psychoterapeut-co-je-to-za-cloveka/>

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

- Zvládání agrese pomocí hry – používají se hry bez vítězství a prohry (pokud chtějí dosáhnout vítězství dochází k napětí a možnému agresivnímu chování)
- Při sociálních hrách mohou děti překonat zaběhnuté vzorce chování
- Hry mohou fungovat jako ventil a odbourávat napětí

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

- Aby se člověk naučil se svou agresí zacházet, musí mít možnost ji zažívat, poznávat a kultivovat
- Hry ke zvládnutí agrese mají dítěti pomoci:
 - uvědomit si a vyjádřit agresivní pocity
 - lépe porozumět sobě i druhým
 - ovládat a odbourávat agresivitu a zlost
 - pokojně řešit konflikty

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

- Předpokladem pro úspěch hry je atmosféra důvěry ve skupině.
- Dát dětem možnost hovořit o prožitcích a zkušenostech během hry.

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

- **Řeč těla** - každé dítě dostane lístek, na kterém je uveden název nějakého pocitu (zlost, strach, zuřivost radost, atd.). Děti mají jeden po druhém pantomimicky tento pocit předvést. Ostatní děti hádají, jaký pocit byl předveden. Nakonec se diskutuje o tom, jak lze různé pocity rozpoznat.

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

- **Co ti udělali?** - jedno z dětí je označeno za pachatele, zatímco všechny ostatní děti chodí volně kolem, vyhlédne si pachatel oběť;, které zašeptá do ucha ně-jakou nadávku. Oběť se zastaví, dlaněmi se zakryje obličej a truchlí. Ostatní se pokoušejí zjistit, co se stalo, jaká nadávka byla použita. Když se to někomu podaří, oběť. se uklidní a pachatel se odsoudí (dřepy, omluva apod.). Hra pokračuje dále výměnou rolí.

ZVLÁDÁNÍ AGRESE

○ Imaginace

Čas hry (pokud je aktivita užita v základní podobě): 10 min + reflexe 10–30 min

Účastníci leží nebo sedí a zavřou si oči. Vedeme je ke zklidnění a soustředění pomocí krátké relaxace: „Teď poslouchejte jen můj hlas a řiďte se mými pokyny. Pokud by někomu začalo být nějak nepříjemně, imaginaci přerušte a zůstaňte v klidu na svém místě. Tak. Teď vnímejte své tělo, svůj dech, můžete prohloubit svůj výdech a nádech, uvolněte své tělo....“

Pro další pokračování imaginace můžeme použít např. tyto náměty:

- Představ si, že žiješ v divoké přírodě. Ale ne jako člověk, ale jako divoké zvíře (případně lovec v pralese). Jaké jsi divoké zvíře. Kde tam žiješ, jak vypadá tvé doupě? ... Představ si, že jsi právě na lovu – co děláš, jak se chováš? Pokus se něco ve své představě ulovit..... Jaké to bylo? ...
- Představ si, že si můžeš pořídit pro svou potřebu jakoukoli zbraň. Jakou zbraň bys chtěl mít? A proč? A kdy si dovedeš představit, že bys jí použil? Za jakých okolností a za jakým cílem? ...

Každou imaginaci je nutné ukončit návratem do reálného prostoru: „Teď ukončete svou představu, staňte se opět člověkem, proberte se, pomalu otevřete oči, můžete se protáhnout, vnímejte opět své okolí...“

Na imaginaci můžeme navázat další aktivitou – malováním, psaním příběhu, volným psaním... – a teprve pak zařadit reflexi.

ZVLÁDÁNÍ AGRESE – RELAXAČNÍ TECHNIKY

- Smyslem relaxačních technik je dosažení lepší psychické pohody prostřednictvím **uvolnění**.
- Autogenní trénink - Ve standardní formě se postupně nacvičuje navozování pocitů tíhy a tepla v těle, klidné srdeční a dechové činnosti, pocitu příjemného tepla v oblasti břicha a chladného čela.

ZDROJE INFORMACÍ

<http://www.sancedetem.cz/cs/hledam-pomoc/rodina-v-problemove-situaci/rizikovechovani-ditete/agrese-sikana-a-jine-formy-nasilneho-chovani.shtml>

<http://www.zssidliste.cz/socialne-patologicke-jevy/>

<http://rudolfkohoutek.blog.cz/1108/k-teorii-a-praxi-agresivity-u-deti>

<http://www.rojko.sk/files/studovna/Array1.pdf>

<http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/agrese-a-sikana-u-deti-mohou-za-to-media-rodicovska-vychova-nebo-geny-69.html>

<http://www.asociaceneuplnychrodin.cz/vliv-dom%C3%A1c%C3%ADho-nasili-a-agrese-na-dite>

MARTINEC, Tomáš. *Agresivita dětí a mládeže a její reedukace*. 2001, 61 l.

<http://web.ilom.cz/programy/mui-do-kol/tematicke-lanky/68-agrese-a-dti-hry-a-aktivity-.html>

<http://rudolfkohoutek.blog.cz/1108/k-teorii-a-praxi-agresivity-u-deti>

ŠKVAŘIL, Ladislav. *Vliv médií na agresivitu dětí II. stupně základní školy*. 2007, 96 l.

